



Aan:  
MinBZK

I.a.a.:  
SG BZK

Van:  
PDGAIVD

# nota

Beslisnota beleidsreactie op CTIVD rapport Virtuele  
agenten

## Aanleiding

De Commissie van Toezicht op de Inlichtingen-en Veiligheidsdiensten (hierna: de CTIVD) heeft u gevraagd haar toezichtsrapport 79 over de inzet van virtuele agenten bij de AIVD en MIVD aan te bieden bij beide Kamers van de Staten-Generaal, uiterlijk 12 september. In verband met het IVD-debat op 11 september doen wij dit vóór die datum. Bijgevoegd vindt u de brieven aan de Eerste en Tweede Kamer met de reactie op het rapport.

## Geadviseerd besluit

U wordt gevraagd akkoord te gaan met verzending van de beleidsreactie en het rapport aan de beide Kamers van de Staten-Generaal. **De brief wordt mede ondertekend door de minister van Defensie.**

## Kern

Het rapport is overwegend positief over de inzet van virtuele agenten bij de diensten. Zo constateert de CTIVD dat er over het algemeen rechtmatig wordt gehandeld door de diensten en dat het beleid technische en organisatorische maatregelen bevat die nodig zijn bij de inzet van een virtueel agent.

Het rapport bevat drie onrechtmatigheden. Eén daarvan heeft betrekking op de MIVD en gaat over een ontbrekende toestemmingsaanvraag. In de beleidsreactie wordt ingegaan op de drie aanbevelingen:

De eerste aanbeveling ziet op afstemming van het beleid van de beide diensten voor de inzet van virtuele agenten. De tweede aanbeveling komt voort uit een vastgestelde onrechtmatigheid ten aanzien van de MIVD, waarbij door een virtueel agent een strafbaar feit is gepleegd zonder dat daar vooraf toestemming voor was verleend conform lid 4 van artikel 41 Wiv 2017, doordat dit per abuis niet was opgenomen in het verzoek tot verlenging van de inzet van de virtueel agent. De eerste twee aanbevelingen worden beiden geheel overgenomen.

## TER BESLUITVORMING

### Nota actief openbaar

Ja

### Datum

5 september 2024

### Ons kenmerk

9cce6a98-or1-1.1

### Opgesteld door

AIVD/CS

### Samengewerkt met

### Bijlagen

2

### Pagina

1 van 2

De derde aanbeveling is tweeledig. Ten eerste stelt de CTIVD dat indien virtuele agenten worden aangestuurd op het verwerven van bulkdatasets, dit vastgelegd moet worden in de aanvraag voor de inzet van de agentbevoegdheid waarin het doel van de inzet wordt beschreven. Dit deel van de aanbeveling nemen wij over. Ten tweede stelt de CTIVD dat na de verwerving van een bulkdataset, ongeacht op welke wijze deze is verworven, dient te worden beoordeeld of alle typen gegevens daadwerkelijk noodzakelijk zijn om de in de motivering beschreven doelen te bereiken. Een dergelijke afweging dient voor de herleidbaarheid te worden vastgelegd. Gegevens die niet noodzakelijk zijn, moeten met het oog op dataminimalisatie worden vernietigd. Deze aanbeveling wordt gedeeltelijk overgenomen.

**Datum**  
5 september 2024

**Ons kenmerk**  
9cce6a98-or1-1.1

**Pagina**  
2 van 2

In lijn met de Wiv 2017 en de nieuwe bulkregeling onder de Tijdelijke wet cyberoperaties zijn bulkdatasets naar hun aard langdurig en voor meerdere onderzoeken van de diensten van grote waarde. Dat is dus niet enkel beperkt tot de onderzoeksopdrachten en doelen die in de verwervingslasten zijn genoemd. Dat laat onverlet dat het uitgangspunt van de diensten is dat zij na verwerving van een bulkdataset de typen gegevens waarvan duidelijk is dat zij niet noodzakelijk zijn voor enig lopend onderzoek van de diensten vernietigen. In bepaalde gevallen is het echter, bijvoorbeeld vanwege de omvang of de complexiteit van een bulkdataset, technisch niet mogelijk om specifieke typen gegevens in een bulkdataset te vernietigen. Tot slot is het soms niet mogelijk om na verwerving direct vast te stellen welke typen gegevens in een bulkdataset noodzakelijk zijn. Over de technische haalbaarheid en uitvoerbaarheid van deze aanbeveling, zullen de diensten met de CTIVD in gesprek gaan.